Lokalt handlingsprogram 2023-2026

miljöpartiet de gröna

NYKÖPING

Miljöpartiet de gröna i Nyköping är en del av den gröna rörelsen

Innehåll

Klimat och miljö	4
Natur och biologisk mångfald	6
Jämställdhet, jämlikhet, integration och social trygghet	9
Skola och utbildning	13
Vård och omsorg	16
Grön stadsutveckling	18
Grön landsbygdsutveckling	19
Grönt näringsliv	20
Kultur och fritid	21
Demokrati och mänskliga rättigheter	23

Därför behövs Miljöpartiet

Idag lever vi svenskar med en miljöbelastning långt utöver vad jorden klarar långsiktigt. Vi behöver ställa om samhället, så att det blir långsiktigt hållbart. Miljöpartiet behövs för att driva den omställningen.

Vi är en del av en global grön rörelse som strävar efter en värld där alla kan leva goda liv utan att försämra förutsättningarna för kommande generationer. Vi vill föra en politik där vi lever inom naturens ramar, med insikt om vårt djupa beroende av varandra.

Denna gränslösa solidaritet kan uttryckas trefaldigt:

- solidaritet med djur, natur och det ekologiska systemet
- solidaritet med kommande generationer
- solidaritet med världens alla människor

Så här vill vi utveckla Nyköpings kommun på ett grönt och hållbart sätt!

Vi prioriterar miljö- och klimatfrågorna högt, men vi har politik inom alla kommunens ansvarsområden, såsom skola, äldreomsorg, kultur med mera.

Vi arbetar för en omställning av Nyköpings kommun, så att vi lever i balans med naturen och inte överutnyttjar ekosystemen. Vi vill att denna omställning tar sociala hänsyn, så att utsatta grupper eller enskilda inte får ett sämre liv. Vi vill bidra till ett samhälle där alla känner sig delaktiga och bidrar till att fortsätta utveckla Nyköpings kommun i en mer hållbar riktning.

Nyköpings kommun ska vara en föregångare i klimatarbetet. Vi kan hjälpa till att bromsa klimatförändringarna genom att skapa en grön promenadstad, bättre kollektivtrafik och fler cykelbanor i hela kommunen, mer klimatsmart byggande, klimatkloka inköp, ett hyggesfritt skogsbruk och återställning av våtmarker. Vår kommunpolitik ska också bidra till att fler unga hittar utbildning och jobb, som är avgörande för att förhindra utanförskap, vilket kan leda till brottslighet och social oro.

Alla barn i Nyköpings kommun ska ha tillgång till en trygg förskola och skola med hög kvalitet och tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter . Äldre ska ha möjlighet att leva och bo som de önskar, med en god omsorg i hela kommunen. Vi vill ha en mångfald av kultur för alla åldrar som når ut till alla invånare.

Klimat och miljö

Klimatförändringarna och dess påverkan blir alltmer påtaglig och märkbar. Nästan alla partier påstår sig arbeta aktivt mot klimatförändringar, men när det väl är dags att fatta viktiga men lite obekväma beslut, så är det i realiteten bara Miljöpartiet som visar sig vara det enda riktiga klimatpartiet och som vågar och är beredda att fatta de beslut som krävs.

Miljöpartiet har en klimatfärdplan för Sverige, med målet att nå nettonollutsläpp redan 2035. Den tar sig an utsläppen i alla sektorer samtidigt som vi skapar ett bättre samhälle för oss som lever här och nu samt för kommande generationer. Klimatfärdplanen samlar totalt 224 åtgärder som ska se till att Sverige lever upp till åtaganden inom Parisavtalet. Fokus är en socialt hållbar omställning där utsläppen snabbt minskar och välfärden stärks.

Koldioxidbudget: Netto nollutsläpp 2035

Nyköping har fattat beslut om en koldioxidbudget. Denna budget ger dels kunskap om var utsläppen görs och dels vilken påverkan våra beslut har för att minska utsläppen av växthusgaser. I Nyköpings koldioxidbudget är det tydligt att trafik och transporter har en stor påverkan, men för att trafikens utsläpp ska kunna minska krävs politiska beslut både på riksplanet och lokalt.

Vi vill:

- Nyköpings kommun ska bli helt fossilfri och netto koldioxidneutral till 2035, i linje med målen i Miljöpartiets klimatfärdplan.
- Alla kommunala politiska beslut ska prövas mot kommunens koldioxidbudget.
- Vi vill redovisa och följa upp den kommunala verksamhetens andel av den beslutade koldioxidbudgeten.
- Kommunens transportstrategi ska följas upp för att locka fler till gång- och cykeltrafik samt kollektivtrafik. Bland annat behövs fler säkra cykelparkeringar, trygga gång- och cykelvägar i hela kommunen och en översyn av busslinjenätet. Aktiva transporter som cykel och gång kan medverka till bättre folkhälsa och bidra till minskad biltrafik.
- Biltrafiken i centrala staden ska minska, genom att begränsa genomfartstrafik och underlätta för gående och cyklande.
- Kommunen ska upprätta en plan för laddinfrastruktur och vara drivande för att det ska etableras fler publika laddstationer.
- Kommunägda Nyköpingshem ska sätta upp laddplatser för hyresgästernas fordon.
- Kommunens alla nya fordon och arbetsmaskiner ska drivas med el eller fossilfria bränslen.
- Cykel ska erbjudas som personalförmån i kommunen.
- Kommunen ska erbjuda lån av lådcyklar till kommuninvånare som vill testa.
- Vi vill uppmuntra cykling genom kampanjer som lyfter fördelarna, ett exempel är kampanjen vintercyklist. Detta bidrar till ökad folkhälsa och minskar trängseln på bilvägarna.
- Vi vill avlasta trafiken i Nyköpings centrum genom p-platser vid till exempel sjukhusområdet och nya resecentrum nära busstrafik, och med möjlighet att fortsätta med hyrcykel/buss/gång.

- Den lyckade satsningen på elbussar i Nyköpings tätort ska fortsätta och även Sörmlandstrafikens landsortsbussar förses med eldrift.
- Se över prisnivåerna för vissa biljetter för Sörmlandstrafiken för att göra bussen mer lockande och konkurrenskraftig. I dag upplevs korta resor med exempelvis stadsbussar som dyra.
- Det ska utredas om det finns möjlighet att återstarta persontågstrafik på TGOJ-banan i samband med att banan ska rustas för godstrafik.
- Vi vill ha tågstopp i Tystberga, om den gamla järnvägen blir kvar trots Ostlänken. Även fler orter längs Nyköpingsbanan kan vara aktuella för tågstopp.
- Vi vill driva på etableringen av en omlastningscentral i Nyköping, som kan samordna leveranser till kommunens alla verksamheter. En sådan central kan drivas i samverkan med näringslivet.
- Vi vill utveckla återbruk och återvinning av konsumtionsvaror. Detta kan ske genom fortsatt stöd till projektet för återbruk på Öster, och genom den nya återvinningscentralen på Arnö. Avfall ska tas om hand mer miljöeffektivt.

Energi: Effektivisera och öka elproduktionen

Behovet av el väntas öka kraftigt de kommande decennierna. Därför vill vi på olika sätt underlätta för ny elproduktion inom kommunen. Det finns också en stor potential att effektivisera och spara energi, vilket kan minska behovet av ny elproduktion.

Vi vill:

- Genomföra en årlig revidering och uppföljning av kommunens klimat- och energistrategi med mål om energieffektivisering av byggnader och lokaler.
- Följa upp och kontrollera att det ställs energi- och miljökrav i alla kommunala upphandlingar.
- Kommunen fortsätter bygga ut energiproduktion i egna byggnader när det är energimässigt motiverat, genom förslagsvis solceller.
- Underlätta för externa intressenter som vill bygga ut förnybar energiproduktion på lämpliga platser i kommunen. Det kan till exempel vara vind-, bio- och solkraft.
- Vi vill påverka ägaren Vattenfall att minska utsläppen av koldioxid från Idbäckens kraftvärmeverk.
- Vid byggnation och planering av lokaler ska vi se till att begränsa både energi- och areabehov samt undersöka om tomma eller andra befintliga byggnader kan användas för aktuell verksamhet.
- Nyköpingshem ska fortsätta att klimat- och energieffektivisera sina fastigheter vid om- och nybyggnation.

Natur och biologisk mångfald

Nyköpings kommun har en otroligt varierad natur, från hav och kust, till jordbrukslandskap och skog. Det finns förutsättningar för en stor biologisk mångfald och höga upplevelsevärden såväl i tätorterna som på landsbygden. Kommunen har ett ansvar för att motverka utarmningen av biologisk mångfald, både som markägare, genom kommunal planering och i samverkan med andra aktörer.

Med den pågående klimatkrisen behöver vi hantera flera utmaningar samtidigt. Det gäller begränsad klimatpåverkan, utdöende arter, livsmedelsförsörjning, klimatanpassning, dricksvattenförsörjning och näringsbelastning på sjöar och vattendrag. Vi ser att många av dessa utmaningar har gemensamma lösningar och vill att kommunen ska satsa på att bevara och förstärka kommunens viktiga naturområden och ekosystemtjänster.

Skog, vatten och våtmarker: Hyggesfritt skogsbruk, stärkt biologisk mångfald och prioritera vattenfrågor

Vi vill:

- Ha hyggesfritt skogsbruk på kommunens mark med inriktning på att bevara och stärka biologisk mångfald. Slutavverkning minimeras och avverkning ska utföras med lämpliga hyggesfria metoder. Kommunen ska gå före för att driva ett hållbart skogsbruk.
- Skogsbruksplanen ska revideras för att tydligare prioritera naturvård och friluftsliv, där miljöer pekas ut för kommuninvånarnas trivsel och upplevelser.
- Göra en analys av potentiella områden för våtmarksanläggning inom kommunens markinnehav för att tillskapa fler våtmarker med syfte att minska utsläpp av växthusgaser, säkra grundvattentillgången, minska näringsbelastning, klimatanpassning och ökad biologisk mångfald. Vi vill värna samverkan med andra aktörer t.ex. vattenvårdsförbundet, föreningar och andra kommuner.
- Prioritera kommunens arbete med vattenfrågor. Vi vil ta fram en vattenplan som beskriver kommunens förutsättningar, hantering och strategi kring vattenfrågor. Vattenplanen ska omfatta såväl dagvattenhantering, långsiktig dricksvattenförsörjning, biologisk mångfald, klimatförändringar m.m.
- Värna och utveckla kommunens naturreservat. Vi vill säkerställa att skyddet av naturen i våra reservat är tillräckligt och att skötseln främjar både biologisk mångfald och upplevelsevärden. Vi vill även att kommunen bildar nya naturreservat av olika naturmiljöer med höga naturvärden.

Grön kommun med attraktiva tätorter: Förstärkt grön infrastruktur, omvandla gräsytor till naturmark och möjliggöra stadsodling för fler

Vi vill:

- Prioritera satsningar på biologisk mångfald i samhällsplaneringen, genom strategier och planer som förstärker grön infrastruktur, kraftigt begränsa exploatering av naturmark och införa krav på kompensationsåtgärder.
- Inventera alla kommunala grönytor och omvandla gräsytor som inte används i större utsträckning till naturmark såsom ängsmark, buskmarker och skog. Utveckla parkområden och grönytor i anslutning till bostadsområden, med ängsmark, odling, fruktträd och bärbuskar.
- Plantera fler träd på kommunal mark och i anslutning till tätorterna för att fånga upp koldioxid och bidra till en grönare stad.
- Minska andelen hårdgjorda ytor, såsom asfalterad mark för att minska mängden förorenat dagvatten och minska risken för översvämningar.
- Satsa på information kopplat till naturvårdsåtgärder, för att sprida kunskap, inspiration och goda exempel.
- Utreda hur Horsvik kan användas långsiktigt för kommuninvånarnas nytta, t.ex. med utbildning och information om miljö och biologisk mångfald
- Alla barn ska ha tillgång till skolskogar och utomhuspedagogik. Vi vill även utveckla anläggning av skolängar för att bredda lärandet om sambandet mellan växter, djur och ekosystemtjänster.
- Möjliggöra för fler människor att nyttja stadsodling och gemensamhetsodling, samt även utveckla odling och ängsytor i anslutning till äldreboenden och skolor.

Friluftsliv: Nyköping ska bli årets friluftskommun 2025

Friluftslivet och människors upplevelse av naturen är av mycket stor betydelse för folkhälsan. Med upplevelser av naturen följer även en ökad medvetenhet om värdet i att den bevaras för framtida generationer. Vi ser att Nyköpings kommun har fantastiska möjligheter att utveckla friluftslivet i kommunen, och därigenom förbättra livskvalitén för våra invånare, locka nya invånare, utveckla näringsliv och turism och bidra till fler mötesplatser.

Vi vill:

- Nyköping ska bli årets friluftskommun 2025. Detta skulle bidra till bättre folkhälsa, fler mötesplatser, ökad turism, näringslivsutveckling, uthyrning, ökad inflyttning m.m.
- Anställa en friluftslivssamordnare, kartlägga befintligt friluftsliv, utveckla friluftsområden och satsa mycket på information. Skapa samverkan med markägare och lokala företagare.
- Möta de senaste årens ökade intresse för friluftsliv genom att utveckla och marknadsföra Nyköpings kommuns friluftsutbud.
- Kommunen ska ha ett brett utbud av olika fritidsaktiviteter för bättre folkhälsa. Fler ska hitta ut till sitt eget friluftsliv i ett bredare perspektiv, där inte bara de redan frälsta ges fler möjligheter.
- Vi vill stötta och samverka med föreningar och aktörer som arbetar för bättre folkhälsa.

Jämställdhet, jämlikhet, integration och social trygghet

Jämställdhet och social trygghet: Förstärka arbetet mot våld i nära relationer, mäns våld mot kvinnor samt arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck

Våld i nära relation, mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är ett samhälls- och folkhälsoproblem som kan drabba alla. Under senaste mandatperioden har resurserna inom detta område stärkts inom socialtjänsten, både inom myndighetsdelen och öppen vården, men det är inte tillräckligt.

Varje år söker sig ett hundratal enskilda individer till socialtjänsten för hjälp efter att ha utsatts förmäns våld mot kvinnor. Av dem kan merparten bo kvar i kommunen, om de får möjlighet till en egen bostad. Varje år placeras runt åtta kvinnor med sina barn på ett skyddat boende på annan ort. De kan sällan eller aldrig återvända på grund av risk för fortsatt våld.

Det viktigaste förebyggande arbetet görs med insatser kring barn och unga redan i tidig ålder. Därför har skolan en viktig del i arbetet med att både informera om våld och förtryck samt att upptäcka utsatthet hos barn som lever med våld och förtryck.

Vi vill:

- De resurser som finns i kommunen för att arbeta med våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, ska fortsätta att utvecklas och förstärkas. Till exempel inom socialtjänsten och elevhälsan som gäller både akuta, förebyggande och eftervårdande insatser.
- När det förekommit våld i hemmet, så ska det finnas möjlighet till snabba insatser för att stärka föräldrar och barn.
- Personal inom förskola och skola ska kontinuerligt utbildas att hantera och upptäcka barn som utsätts för våld och eller förtryck.
- Det förebyggande arbetet i familjer ska stärkas, där det finns misstanke om risk för hedersrelaterat våld och förtryck.

- Information till medborgarna om våld i nära relationer, mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck, ska utvecklas med relevant och åldersanpassad information som en viktig del av det förebyggande arbetet. Ett exempel är unga mäns och pojkars kunskap om könsroller och jämställdhet.
- Vi vill förenkla för en våldsutsatt person att kunna få en egen bostad. Om det finns förutsättningar för våldsutsatta personer att bo kvar i kommunen efter ett uppbrott, ska de kunna göra det i eget hem utan dröjsmål. Barn som upplevt våld ska inte behöva bo i tillfälligt boende eller behöva lämna skola och vänner om det inte är nödvändigt av säkerhetsskäl. I vissa fall kan det vara till stor hjälp att få byta bostad för att våldsutövaren inte längre ska vara skriven på samma hemadress. Detta vill vi ska vara enkelt och kunna genomföras snabbt.
- Kvinnor som vill lämna ett missbruk ska ha möjlighet att få vård och behandling på en trygg plats, utan att behöva bo tillsammans med eller interagera med män.
- Vid avtal eller andra överenskommelser med till exempel kvinno-, tjej- eller mansjourer, så ska dessa vara långsiktiga och ge verksamheterna möjlighet att bedrivas och utvecklas utan kortsiktig ekonomisk press.

Arbete, utbildning och social trygghet för unga: Utveckla det förebyggande arbetet, utöka feriepraktiken samt inför stödverksamhet som hjälper unga till jobb, företagande eller studier

En viktig framgångsfaktor för att ge ungdomar och unga vuxna en god möjlighet till ekonomisk och social trygghet är utbildning och arbete. För att motverka att ungdomar drabbas av psykisk ohälsa, hamnar i kriminalitet eller på annat sätt hamnar utanför den sociala gemenskapen, är det viktigt att ge hjälp och stöd i ett tidigt skede. Ett viktigt verktyg i det förebyggande arbetet är en utökad samverkan mellan olika myndigheter och verksamheter, till exempel polisen, socialtjänsten, skolan, föreningar, föräldrar med flera.

Vi vill:

- Utveckla och permanenta verksamheten ungdomsstödjare (samarbete mellan skolan och socialtjänsten).
- Utveckla stöd till och samverkan med föräldrar i hela kommunen. Bland annat erbjuda föräldrautbildningar och information på olika språk.
- Utveckla det förebyggande arbetet att hitta och ge de ungdomar som är i riskzonen rätt stöd och möjligheter i tid.
- Införa stödverksamhet för ungdomar som vill lämna kriminalitet, spelberoende eller annat missbruk m m.
- Alla ungdomar som vill från 9:an till och med sista året på gymnasiet, ska erbjudas tre veckors feriepraktik.

- Vi vill införa samma modell som i Botkyrka, där alla som vill får en feriepraktik och där både kommunen, regionen och näringslivet medverkar i att ta fram arbetsplatser. Även föreningar och andra aktörer ska medverka och skapa feriepraktikplatser.
- Efter sista året i gymnasiet, ska ungdomarna erbjudas 6 veckors sommarjobb, där kommunen betalar för tre veckor och företagaren för tre veckor.
- Vi vill att Nyköpings kommun tillsammans med det lokala näringslivet skapar en organisation liknande Telge tillväxt. Uppgiften ska vara att förebygga och minska ungdomsarbetslösheten genom att inom tre månader erbjuda arbetslivserfarenhet, stöd till arbetssökande, kontakter med arbetsgivare och referenser. De jobbsökande får delta under högst ett år, med målsättning att de därefter går till anställning, företagande eller studier. Satsningen ska även riktas mot utrikes födda kvinnor, som står långt från arbetsmarknaden.
- Vi ska dra lärdom av Nuvas (Nyköpings ungdomar vill arbeta och studera) som finns idag, som kan bli en del av satsningen på att få Nyköpings unga i arbete eller utbildning.

Integration: Förstärka kommunservice, utveckla arbetet med språkvänner samt svenska för invandrare (SFI)

En person som kommer till Sverige och Nyköpings kommun som nyanländ, ska omgående få börja bli en del av det svenska samhället. En viktig del är att lära sig språket, men också att få den information och hjälp som behövs för att klara av kontakten med myndigheter osv.

Ett arbete är viktigt både för att få använda det svenska språket, få en ekonomisk trygghet och vara en förebild för sina barn. Målsättningen ska vara att få ett jobb som motsvarar den utbildning och yrkeskunskaper personen har för att kunna arbeta inom sitt yrke här i Sverige.

En blandad befolkning, där det finns naturliga mötesplatser ger både en bättre integration och social trygghet för alla.

Vi vill:

- Förstärka kommunservice, så att en kan få hjälp med att läsa, förstå och fylla i blanketter m m som kommer från kommunen eller andra myndigheter. Många nyanlända får sitt första boende i Brandkärr och därför är det viktigt att verksamheten även finns där.
- Utveckla verksamheten för språkvänner. Nu sker det på helt ideell och individuell grund mellan språkvännen och den som hen parats ihop med. Vi behöver stötta de personer som blir språkvänner och skapa ett nätverk för dem som ger ett större kontaktnät och möjlighet till samarbete. Vi vill också undersöka om mentorskap kan vara en del av språkvänsverksamheten samt underlätta samarbete med andra organisationers verksamhet såsom Nema problema och Familjekompis.
- Kommunen ska utveckla verksamheten att erbjuda praktikplatser till personer som står långt från arbetsmarknaden som baseras på individens kompetens och behov. Det kan till exempel gälla personer som behöver träna upp sin svenska, bygga upp sin självkänsla eller har nedsatt funktionsförmåga.

- Utveckla SFI utbildningen (Svenska för invandrare). Till exempel med praktik, individuellt anpassade studier och samhällsinformation.
- Utveckla samarbetet mellan Arbetsförmedlingen eller dess kommande motsvarighet och SFI, så att när personer tilldelas etableringsuppdrag, ska en utgå från personens individuella kompetens och nivå.
- Införa elevhälsa för vuxna som SFI elever och andra som studerar på vuxenutbildning får ta del av. Elevhälsan har en viktig roll i arbetet med psykisk ohälsa, våld i nära relationer, hedersförtryck osv.
- Bostadssegregation ska beaktas vid tilldelning av lägenheter enligt kommunens riktlinjer. Dessa riktlinjer ska uppdateras vid behov med syfte att motverka bostadssegregation.
- Införa en kommunal bostadsförmedling som hjälper nyanlända och andra utsatta grupper att bosätta sig i hela vår kommun för att motverka bostadssegregation.

Skola och utbildning

Arbetet med en jämställd, jämlik och trygg skola behöver utvecklas. Både elever och personal ska ha de bästa förutsättningarna att skapa en lugn och trygg arbetsmiljö, men också att kunna uppnå mål och resultat med stöd baserat på elevens individuella behov. Alla barn ska kunna lyckas i skolan, oavsett bakgrund eller var du bor. Det ska inte heller bero på om du går på en friskola eller en kommunal skola.

Vi vill att alla lärare och övrig personal ska känna trygghet, möjlighet till bra löneutveckling på samma arbetsplats samt möjlighet till kompetensutveckling.

En skola för alla: Ta fram en handlingsplan för en riktigt bra skola för alla

Vi anser att friskolor ökar valmöjligheten samt pedagogisk mångfald och är ett komplement till våra kommunala skolor. Men vi vill inte att pengarna går till vinstdrivande aktiebolag, utan att eventuell vinst ska återinvesteras i skolan.

Elever och personal på alla skolor ska ha en bra arbetsmiljö och arbetsro. Det behövs för att alla elever ska klara skolan, få stöd, känna trygghet och utvecklas. Det krävs en ömsesidig respekt mellan lärare och elever samt en bra dialog mellan skola och föräldrar.

Vi vill:

- Tillsätta en arbetsgrupp av politiker, tjänstepersoner, lärare och annan relevant skolpersonal, för att arbeta fram en handlingsplan för en riktigt bra skola för alla.
- Arbeta aktivt för att hitta lösningar för att motverka segregerade skolor. Även friskolor bör redogöra för sitt arbete med att motverka segregering.
- Alla skolor i Nyköpings kommun ska hålla en mycket hög nivå när det gäller resultat och trivsel hos elever och personal. Vi vill ha fler vuxna per barn i skolan och säkerställa att personal har möjlighet till kompetensutveckling och tillräckliga resurser.
- Arbeta för att skolor och förskolor finns i alla delar av kommunen.
- Utreda hur ersättningen för grundskoleelever i behov av särskilt stöd kan förbättras, så att det ger större utrymme för elevers individuella särskilda behov. Tillräckliga resurser måste gå till de skolor och de elever där behoven är störst.
- Förstärka insatserna som görs för att ge elever som hamnat efter i undervisningen stöd direkt. Bland annat med en satsning på elevhälsan.
- Utveckla arbetet med att förebygga psykisk ohälsa bland barn och ungdomar samt ge stöd till dem som drabbas av psykisk ohälsa.

- Inrätta förebyggande elevresurs på alla skolor som ska samarbeta med socialtjänstens fältverksamhet
- Införa arbetssätt där elever får hjälp med läxor av äldre elever, volontärer eller lärare.
- Öka andelen elever som får godkänt i alla ämnen i 9:an.
- Engagera föräldrar mer i skolan, stärka samverkansmodeller och utveckla bra verktyg för dialog mellan lärare och föräldrar.
- Mer fysisk aktivitet under skoldagen, gemensamt för både elever och personal.
- Stärka den akademiska kompetensen i kommunen, genom att göra lokala utbildningsmöjligheter mer tillgängliga och nå ut till fler.
- Öka samverkan mellan högre utbildning, kommun och näringsliv. Tillexempel ska fler kunna kompetensutvecklas lokalt samt möjligheterna öka för de som studerat att knyta kontakter och få jobb lokalt.
- Stärka överlämningen mellan förskola och skolan, genom ökad samverkan och fokus på varje barns förutsättningar.

Jämställdhet, jämlikhet och social trygghet: Satsa på konflikts- och våldsförebyggande arbete i skolan

För att uppnå en jämställd, jämlik och trygg skola och förskola, så är det viktigt att det inte bara blir kortvariga projekt, utan att det blir en kontinuerlig verksamhet under en längre tid. Erfarenheten från skolor som arbetat med t ex konflikthantering, jämställdhet med mera under en längre tid, ser goda resultat med en lugnare och tryggare arbetsmiljö både för elever och personal.

Alla barn ska tryggt kunna ta sig till och från skola, förskola och fritidsaktiviteter. Det kräver att färre bilar finns i direkt närhet av skolor och förskolor samt andra platser där många barn och ungdomar vistas.

Vi vill:

- Utveckla dagens toleransprojekt. Det bedrivs permanent i Nyköping redan idag och Vänder sig till 50 elever i 8:e klass. Det handlar om demokrati och mänskliga rättigheter och ligger utanför skoltid. Som avslutning görs en resa till Auschwitz. Vi vill att fler ska få ta del av toleransprojektet. Utveckla projektet så att det även gäller fler åldersgrupper och fler ämnesområden inom demokrati och mänskliga rättigheter.
- Satsa på konflikts- och våldsförebyggande arbete i skolan, bland både yngre och äldre barn. I de yngre årskurserna kan t.ex. metoden Tåget användas, där elever, skolpersonal och föräldrar får utbildning i hur de kan förebygga konflikter. I äldre årskurser kan det våldsförebyggande programmet Mentors in Violence Prevention införas, som ökar samverkan mellan skola, polis och socialtjänst.

- Det finns många viktiga ämnesområden som med fördel kan tas upp i projektform, där till exempel lokala föreningar och företag kan göra en insats:
- * Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer
- * Hedersrelaterat våld och förtryck
- * Genuspedagogik och normkritiskt tänkande
- * Näthat och andra kränkningar
- * Arbete mot diskriminering och våra sju diskrimineringsgrunder.
- * Tolerera andras åsikter och göra attitydövningar.
- Personal inom förskola och skola ska kontinuerligt utbildas att hantera och upptäcka barn som utsätts för våld och eller förtryck. Samverkan mellan skolan/förskola och socialtjänst behöver stärkas.
- Satsa på vidareutbildning inom genusfrågor, normkritik, våldsförebyggande arbete, minoriteter, sex och samtyckesundervisning.
- Utveckla måltidernas pedagogiska betydelse i skola och förskola, så att barn lär sig hur och varför det är viktigt att äta hållbart och hälsosamt.
- Alla barn ska ha tillgång till frukt i skolan, i en jämlik skola ska alla barn ha möjlighet att fylla på med tillräcklig energi för att orka med undervisningen.
- Prioritera arbetet med trygga gång- och cykelvägar till skolor och förskolor, med säkra trafikkorsningar, belysning, vägunderhåll samt bilfria zoner med mera.
- Återinföra cykelutbildning i skolan för barn, hur man cyklar till och från skola och fritidsaktiviteter.
- En undersökning visar att andelen föreningsaktiva barn och ungdomar är väsentligt lägre i Brandkärr jämfört med till exempel Bryngelstorp. Arbetet med att sprida föreningsaktiviteter till hela kommunen är viktig och ska prioriteras framöver.
- Nyköpings ungdomsmottagning, NUM, ska utvecklas med uppsökande verksamhet.

Vård och omsorg

Vård och omsorg: En trygg omsorg med hög kvalitet, ett aktivt förebyggande arbete och bättre arbetsvillkor för personalen

Vård och omsorg av hög kvalitet, innebär högre livskvalitet hela livet. Vi vill att fler får möjlighet att leva och bo som de önskar även på äldre dagar, och att det finns en trygg äldreomsorg i hela Nyköpings kommun. Oavsett ålder ska man ha makt över sitt eget liv. För den som inte kan eller vill bo hemma ska det finnas boendeformer som passar ens önskemål. Den som bor kvar hemma ska få tillgång till bra hemtjänst där en får träffa personer som man känner igen och som har tid för varje besök. Det innebär högre livskvalitet för den som behöver hjälp, och bättre arbetsvillkor för personalen.

Vi vill också att möjligheten att vistas utomhus ska förstärkas och vi vill anlägga odlingslotter i anslutning till särskilda boenden. Det ska vara lätt att ta del av sin närmiljö, natur, kultur och vara en del av samhället hela livet. Personer med funktionsnedsättning ska få det stöd som behövs för att vara en aktiv del av samhället, här är personalen avgörande och förtjänar bättre arbetsvillkor.

Vi vill:

- Utveckla bättre samordning mellan äldreomsorg och primärvården samt mellan socialnämnden och regionen.
- Starta ett uppsökarteam som jobbar aktivt med att söka upp äldre i hemmet, för att fånga upp behov i vardagen samt fysisk och psykisk ohälsa. Bland annat ökar psykisk ohälsa bland äldre män.
- Höja status och attraktivitet på undersköterskeyrket. Det handlar om att göra en större översyn av löneutveckling, arbetstider, kompetensutveckling och fasta anställningar. Vi vill också se satsningar på bättre arbetsvillkor inom andra yrkesgrupper, såsom vårdbiträden, personliga assistenter och boendestödjare.
- Satsa på kompetensförsörjning och att ta tillvara på erfarenheter från befintlig personal inom äldreomsorgen.
- Förstärka resurserna till demensteamet.
- Anlägga odlingslotter i anslutning till särskilda boenden.
- Uppmuntra och vidareutveckla arbetet med djur, natur och kultur inom vård och omsorg.
- Värna om träffpunkterna för äldre och andra mötesplatser för såväl unga som gamla. Exempelvis platser för motion eller social samvaro och bibliotek.
- Göra en stor satsning på hemtjänstpersonal, för att säkerställa hög kvalitet och kontinuitet, samt mindre personalomsättning. En del i detta är att undvika delade turer och utöka möjligheterna till fast anställning.

- Underlätta för mindre och lokala utförare av hemtjänst att få transparenta och förutsägbara avtal, vilket gör det lättare för dem att långsiktigt planera och bedriva sin verksamhet.
- Sträva efter att inköp av livsmedel och tillagning ska ske lokalt. Till exempel ska inköp till hemtjänstens brukare ske lokalt.
- Fler särskilda boenden i kommunens mindre tätorter, även trygghetsboenden och LSS.
- Personal som bor och arbetar i mindre orter ska också ha möjlighet att utgå därifrån med lokala kontor/samordningspunkter.
- Öka möjligheterna för äldre och personer med funktionsnedsättningar att komma ut i naturen.
- Införa att medresenär åker gratis med färdtjänstberättigad i kollektivtrafiken, eftersom många med färdtjänst har svårt att åka kollektivt på egen hand utan stöd från en medföljande person. Ett gott exempel är Stockholms län, där detta fungerar mycket bra.
- Starta fadderverksamhet för personer med beroendesjukdomar.
- Sprida information om positiva exempel inom vård och omsorg, för att visa hur många goda exempel det finns i verksamheterna redan idag.

Mat: Minskat matsvinn, fler tillagningskök och kommunala kombokök

God mat är en viktig del av välbefinnande och hälsa. Maten för våra barn, ungdomar och äldre ska vara vällagad, näringsriktig och serveras i en trevlig miljö. Genom de val kommunen gör kan vi både påverka hälsa och välmående men också miljön och klimatet samt bidra till goda arbetsförhållanden för både personalen och de som producerar de råvaror vi inhandlar.

Vi vill:

- Införa Kombokök i flera kommunala mottagningskök, för att kunna minska matsvinnet genom att kyla ner och värma upp överbliven mat.
- Investera i tillagningskök vid Långbergsskolan och i Nävekvarn Tunabergs skola.
- Utveckla och förstärka den positiva satsningen för att minska matsvinnet samt göra en årlig uppföljning av insatserna.
- Fortsätta utveckla och inspirera personalen i köken att ta hand om matrester och skapa nya rätter.
- Öka andelen växtbaserad mat inom kommunens verksamheter.

Grön stadsutveckling

Grön stadsutveckling och hållbart byggande: Anställ en stadsarkitekt, tydligare politisk styrning och inför krav på kompensationsåtgärder

Vi vill att Nyköping ska bli en grön, vacker och hållbar stad! För att uppnå detta tycker vi att den politiska viljan I kommunen behöver bli tydligare, med politisk styrning genom strategier och policys. Miljöpartiet vill att hållbarhet ska genomsyra alla beslut, från stadsplanering och markanvisningar, till arkitektur och materialfrågor. Det räcker inte att kommunen har ambitiösa strategidokument, utan principerna måste nå fram I alla beslut.

Vi vill:

- Anställa en stadsarkitekt som lyfter stadsutvecklingsfrågorna. God arkitektur, gestaltning av miljön och hållbara kvalitéter, ska följa med hela vägen från översiktsplan via detaljplaner till bygglov och utformning av allmänna platser.
- Stadsarkitekten ska också medverka och inspirera i tidiga dialoger om utformning, med exploatörer, konsulter och andra förvaltningar, samt bidra som stöd i planprocesserna och vid bedömningar i bygglovsärenden.
- Anta en arkitekturpolicy som ska ge en samlad syn på arkitektur- och gestaltningsfrågor för en sammanhållen arkitekturpolitik. Utgångspunkter är till exempel sammanhang, skala, grönt, befintliga värden, god livsmiljö, samverkan och tillgänglighet.
- Anta en Markanvisningspolicy för att kommunen bland annat ska kunna bedriva en aktiv bostads- och näringslivspolitik. Till exempel genom markanvisningsavtal.
- Anta en byggnadspolicy för att till exempel byggnaders material och utformning ska medverka till ett mer hållbart byggande. Målsättningen är ett klimatneutralt och cirkulärt byggande, där trä prioriteras istället för betong.
- Öka byggandet i trä genom direktiv till kommunägda Nyköpingshem.
- Prioritera satsningar på biologisk mångfald i samhällsplaneringen, genom strategier och planer som förstärker grön infrastruktur, kraftigt begränsa exploatering av naturmark och införa krav på kompensationsåtgärder.
- Utveckla arbetet med att uppnå bostäder med god social hållbarhet, genom en väl genomtänkt fysisk planering av utomhusmiljön. Viktiga aspekter är till exempel jämlikhet, jämställdhet, fysisk tillgänglighet och trygghet.
- Skapa attraktiva platser för spontana möten när staden planeras och byggs ut.
- Både gamla och planerade stadsdelar i Nyköping störs av buller från E4 och bullret behöver reduceras. Kommunen och trafikverket behöver utreda och genomföra motåtgärder.

Grön landsbygdsutveckling

Grön landsbygdsutveckling: Fiber eller motsvarande uppkoppling i hela kommunen, hållbara bostadsområden med närhet till naturen samt förskolor och skolor i hela kommunen

Vi vill ha en levande landsbygd med den service i våra mindre tätorter som är nödvändigt för att utveckla och möjliggöra boende och verksamheter i hela vår kommun. På landsbygden och i våra mindre tätorter, ska du kunna bo, driva och utveckla ditt företag.

Vi vill:

- Alla på landsbygden och våra mindre tätorter ska ha tillgång till fiber eller motsvarande möjlighet till internetuppkoppling.
- Utveckla bostadsbyggandet på landsbygden. Nyköpingshem ska bygga flerfamiljshus i de mindre tätorterna, gärna tillsammans med anpassade boenden för äldre, såsom trygghetsboende, särskilda boenden eller LSS boenden etc. Vi vill även att kommunen ska planera för olika bostadstyper i anslutning till varandra, mindre och större lägenheter, villor etc.
- Satsning på att utveckla hållbara bostadsområden med närhet till natur.
- Kommunen stöttar etablering av bygemenskaper som exempelvis ekoby eller liknande.
- Fortsätta arbetet med kommunala servicepunkter på fler orter i kommunen, där det ska vara möjligt att få tillgång till kommunal service, boka möten etc. Detta ska gärna samordnas med till exempel lokalt näringsliv i befintliga lokaler.
- Förskolor och skolor ska finnas i hela kommunen. Ett sätt att få fler barnfamiljer att flytta permanent till landsbygden eller de mindre tätorterna är till exempel att profilera förskolor och skolor samt att fritidsaktiviteter för barn och ungdomar finns runtom i hela kommunen.
- Vidareutveckla kollektivtrafiken på landsbygden för att möta de behov som finns och hitta nya sätt att få fler på landsbygden att kunna använda kollektivtrafik.

Grönt näringsliv

Ett grönt näringsliv: Ett hållbart näringsliv som skapar många nya gröna jobb

Under de senaste åren har det etablerats många företag som återvinner och säljer begagnade varor, vilket bidrar till resurshushållning. Vi behöver fler företag som reparerar och underhåller våra ägodelar, så vi slipper kassera dem i förtid och köpa nytt. Det finns ett stort kundintresse, när alltfler förstår det orimliga i att ständigt konsumera nytt och istället vill stötta den cirkulära ekonomin. Vi behöver också fler innovativa och klimatsmarta företagare som driver den gröna omställningen framåt i en snabbare takt. Detta är framtidsbranscher som kommer generera många nya gröna jobb. Genom lokala initiativ i Nyköping vill Miljöpartiet stötta fortsatt utveckling denna typ av företag.

Vi vill:

- Förstärka satsningen på Cirkulära Öster, utveckla det som besöksmål och ett centrum för lokal cirkulär handel. Vi vill även göra satsningar inom cirkulär ekonomi i hela kommunen.
- Ge näringslivsenheten i uppdrag att analysera och aktivt söka nya gröna näringar som vill etablera sig i kommunen.
- Vi vill värna socialt företagande.
- Verka för att Campus Nyköping utvecklas med utbildningar inom till exempel reparation och återbruk.
- Utveckla informationsarbetet kring gröna näringar genom att inspirera till utveckling. Till exempel genom att lyfta befintliga aktörer och projekt samt att anordna hållbarhetsdagar, mässor etc.
- Alla gymnasieelever ska erbjudas utbildning i ungt företagande, s.k. UF, där innovativa idéer och ett grönt näringsliv blir en viktig del.
- Vi vill att kommunens delägande i Skavsta flygplats i första hand ska avvecklas, och i andra hand att delägandet inte ska öka och att inget ytterligare ekonomiskt stöd ska ges till flygplatsen.

Kultur och fritid

Kultur: Ett variationsrikt och kraftfullt kulturliv

I Nyköpings kommun ska kulturen ha en given plats och både vara en möjlighet och en tillgång för varje invånare och för samhället i sin helhet. Alla ska kunna utöva och ta del av kultur på jämlika villkor. Kultur ska vara en självklar del i barns och ungdomars uppväxt och en grund för framtidstro och ett gott liv. Ett variationsrikt och kraftfullt kulturliv ger kommunens invånare och besökare kunskap, kraft och energi som främjar både nytänkande och demokrati, utveckling och tillväxt.

Vi anser att det finns en grön aspekt kopplat till kultur- och fritidsområdet. Om konsumtion av saker och ting ersätts av utövande av kultur och fritidsaktiviteter så har det positiv hållbar inverkan på klimat, hälsa och välbefinnande.

Vi vill:

- Att olika idéer och kulturer kan samexistera och influera varandra. Människor ska alltid ges rätt att definiera och utöva sin egen identitet och kultur. Därför är stöd till olika sorters kulturyttringar viktigt.
- Att det ska finnas gallerier, ateljéer, scener samt konsertsalar, vilket är en förutsättning för ett levande kulturliv. Därför vill vi utveckla Nyköpings kulturscener. Det behövs mindre scener som komplement till Culturum och Nyköpings Teater, där småskaliga och mer oorganiserade aktörer kan ges bättre möjligheter att nå ut.
- Bygga fler utescener och att föra in mer kultur, lek, konst och evenemang i stadens parker och i de mindre tätorterna i kommunen.
- Utveckla och stärka Culturum och skolbiblioteken. Vi vill bredda bibliotekens uppdrag till att kunna erbjuda medborgarservice inom kultur, information, stöd till lässtimulans och det livslånga lärandet med mera.
- Utveckla Barnkulturcentrum med särskild inriktning på att nå ut till fler barn och unga.
- Stödja återstarten av kulturlivet i Nyköping. Detta kan bland annat ske med hjälp av så kallade kulturcheckar.
- Utveckla samverkan med regionens kulturverksamhet bland annat Scenkonst Sörmland. Detta skulle kunna leda till att Nyköpings teater utnyttjas mera.
- Skapa ett konstmuseum i Nyköping.
- Fortsätta utveckla Bryggeriområdet samt Nyköpings kulturstråk.
- Göra om Träffen och Folkets park till ett kulturhus, där vi samlar både interna och externa aktör under ett tak. Inom området finns en ute teater/scen som kan användas vid evenemang, uppträdanden och konserter.
- Bevara och ta hand om kommunens fastigheter med kulturhistoriskt värde. Den kulturhistoriska miljö vi har i Nyköping är ett arv och en resurs som vi ska se till att värna för framtida generationer.

- Att Kulturskolans utbud ska vara varierat och brett samt eftersträva att verksamheten ska nå målgrupper som traditionellt inte hittat dit.
- Satsa på att införa El Sistema som är en global visionsdriven musikrörelse som ger barn och unga möjlighet till en positiv utveckling genom att spela och sjunga tillsammans i orkester och kör, med repertoar inom konst- och folkmusik.
- På sikt satsa på renovering av Nyköpings stadsbiblioteks lokaler för att anpassas efter omvärldens förändringar, användarnas behov och nya uppdrag. Vi vill se en ombyggnad av Culturum med särskild satsning på Barnkulturcentrum och ett café med uteservering i anslutning till en lekpark med skapandefokus.

Fritid: Meningsfulla verksamheter för barn och unga

På sin fritid vill människor ha möjlighet att ägna sig åt aktiviteter de tycker är roliga, avkopplande eller på annat sätt intressanta och stimulerande. Sådana aktiviteter skapar även andra samhällsvärden. Att exempelvis verka i en förening skapar en förståelse för den demokratiska processen, utvecklar ledarskap och förståelse för vikten av att verka tillsammans för ett högre syfte. Fysisk och kulturell aktivitet bidrar till ett hälsosammare och rikare liv och kan bidra till möten över olika gränser. Möten som bidrar till integration och förståelse för andras situation och villkor.

Barn och ungas fritidsvillkor är lika viktiga som en bra skola, fritiden ska vara stimulerande och meningsfull. Vi vill erbjuda våra unga ett varierat och innovativt utbud som bidrar till utveckling och välbefinnande i trygga och drogfria miljöer.

Vi vill:

- Det ska finnas möjligheter till en rik, utvecklande och meningsfull fritid med ett brett utbud av aktiviteter för alla åldrar i hela kommunen.
- Öka samverkan mellan kommun och föreningsliv kopplat till sociala och hälsofrämjande aspekter.
- Verka för att kultur-och fritidsverksamhet får en större spridning och når ut i våra bostadsområden och mindre tätorter. Till exempel genom att utveckla samverkan med skolor och föreningslivet för att skapa förutsättningar för att nå alla barn och ungdomar.
- Införa riktade medel för föreningar att söka kopplat till breddad rekrytering utifrån mångfald, jämställdhet och folkhälsa. Även kriterier kopplade till klimat och miljö, till exempel klimatsmarta resor till och ifrån aktiviteterna bör införas.
- Följa upp effekten av föreningsbidragen bättre.
- Erbjuda meningsfulla och trygga fritidsverksamheter med pedagogisk inriktning för barn och unga samt ge barn och unga möjlighet att få prova på olika kultur- och fritidssysselsättningar.
- Stimulera spontanidrott genom att rusta upp och marknadsföra spontanidrottsplatserna i bostadsområdena.
- Satsa på ridskoleverksamheten på den nya ridsportanläggningen Nyäng. Vi vill även prioritera rehabverksamhet där.
- Etablera ett e-sportcenter för att barn och ungdomar med ett e-sportintresse ska ha en fysisk plats med social gemenskap.

Demokrati och mänskliga rättigheter

Demokrati och mänskliga rättigheter: Förbättra alla medborgares möjligheter att påverka

Det ska vara enkelt att ta del av kommunens information och beslut, men det ska också vara enkelt att kunna påverka. Därför behövs fler öppna demokratiska rum, där politiker och medborgare möts, både digitalt och i fysisk form.

Vi vill:

- Införa digitaliserad hantering av medborgarförslag. Nyköping behöver ett nytt och enkelt sätt att väcka förslag från våra medborgare. Förslag ska kunna läggas upp digitalt på kommunens hemsida, där övriga medborgare kan stödja förslag. Förslag med tillräckligt stöd ska fördelas till aktuell nämnd. För den som inte har tillgång till digitala media, så ska hjälp kunna ges av servicekontoren och biblioteken.
- Utveckla barn och ungas inflytande av kommunala beslut, såsom framtagande av detaljplaner, lekplatser, nybyggnationer av skola och förskola med mera.
- Utveckla fler typer av medborgardialoger och påverkansmöjligheter, till exempel genom rådslag, vägledningsdebatter etc.
- HBTQI-certifiera fler av kommunens verksamheter.
- Arbeta aktivt för att minska risken för diskriminering enligt våra sju diskrimineringsgrunder. Ett exempel är att införa anonymiserade arbetsansökningar inom kommunen, där det är möjligt och lämpligt.

mp.se/nykoping

miljopartietnykoping

@mpnykoping

nykoping@mp.se

miljöpartiet
de gröna